

NOTAT

14. november 2015

JA-SIDEN I FRONT I HIDTIL STØRSTE MÅLING INDEN FOLKEAFSTEMNINGEN

Kontakt:

**Forskningschef,
Catharina Sørensen**
+45 21 54 88 21
cas@thinkeuropa.dk

**Kommunikationschef,
Malte Kjems**
+45 23 39 56 57
mkj@thinkeuropa.dk

RESUME Med mindre end tre uger til afstemningen om at omdanne retsforbeholdet til en tilvalgsordning viser den hidtil største meningsmåling en solid føring til ja-siden på ca. 10 procentpoint. Målingen, der er gennemført af YouGov for tænketanken EUROPA i perioden 6.-10. november, omfatter mere end 3.000 repræsentativt udvalgte personer. Samlet angiver 27 pct., at de er i tvivl om, hvad de vil stemme.

Tænketanken EUROPA har siden april løbende monitoreret befolkningens holdning, og denne nye måling er den hidtil tætteste mellem ja og nej-siden. Siden september er ja-siden gået 5 procentpoint tilbage samtidig med, at både nej-siden og tvivlerne er gået nogle få procent frem. Selv om ja-sidens føring er solid, tegner det til at blive en meget spændende folkeafstemning.

Målingen viser desuden, at formuleringen af spørgsmålet har stor betydning for, hvad respondenterne svarer, hvilket kan være en indikation af, at vælgerne er til at påvirke og ikke er stålsatte i deres holdning forud for folkeafstemningen.

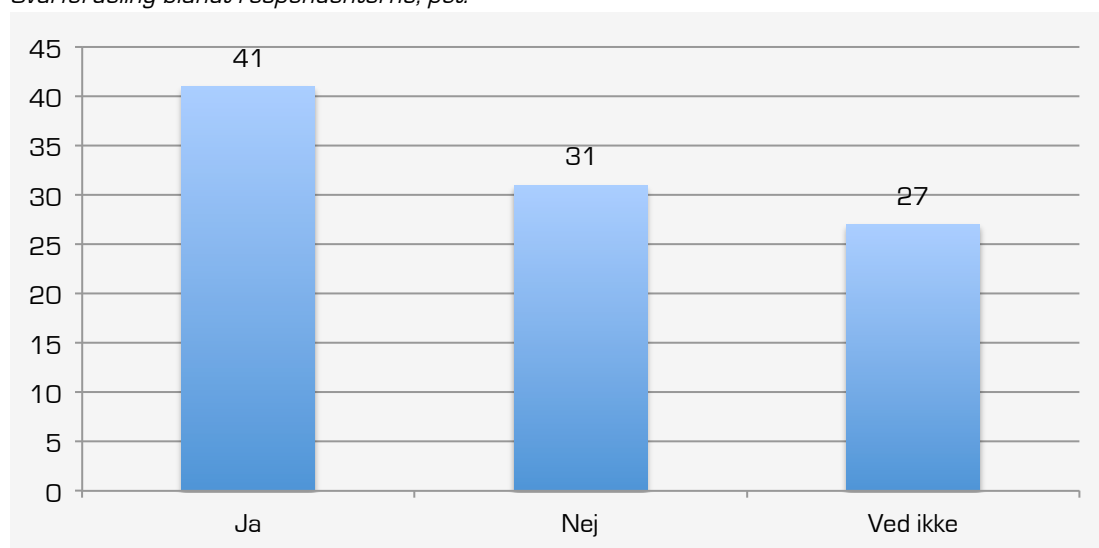
HOVEDKONKLUSIONER:

- Ja-siden har stadigvæk et solidt forspring på ca. 10 procentpoint forud for folkeafstemningen d. 3. december. Det viser en stor måling blandt mere end 3.000 respondenter.
- Samlet set svarer 41 pct. af de adspurgte, at de vil stemme ja, mens 31 pct. siger nej. 27 pct. er i tvivl.
- Opbakningen er dog faldet med 5 procentpoint siden september, mens nej-siden og andelen af tvivlere i samme periode er vokset med omkring 2 procentpoint hver.
- At mange er i tvivl understreges yderligere af, at formuleringen af spørgsmålet flytter en betydelig del af vælgerne.

Blot få uger forud for folkeafstemningen d. 3. december viser en ny måling gennemført af YouGov for Tænketanken EUROPA blandt 3.014 repræsentativt udvalgte danskere, at ja-siden stadigvæk har den største opbakning hos vælgerne. Samlet set svarer 41 pct. af de adspurgte, at de vil stemme ja, mens 31 pct. siger nej. 27 pct. er i tvivl. Målingen giver således ja-siden et forspring på ca. 10 procentpoint.

Figur 1. Ja-siden fører forud for folkeafstemningen 3. december

Svarfordeling blandt respondenterne, pct.

Note: Base: 3014. Målingen er gennemført 6.-10. november 2015. **Kilde:** YouGov for Tænketanken EUROPA.

Målingen baserer sig på to spørgsmålsformuleringer: 2/3 af respondenterne er blevet spurgt: "Venstre, Konservative, Socialdemokratiet, De Radikale og SF foreslår at erstatte det danske forbehold over for EU's retlige og indre anliggender med en "tilvalgsordning", hvor Folketinget fra sag til sag kan vælge, om Danmark skal deltage i samarbejdet eller stå uden for. Hvis der var folkeafstemning i morgen om at erstatte retsforbeholdet med en tilvalgsordning, hvordan ville du så stemme?" 1/3 er blevet stillet varianten: "Den 3. december skal der være folkeafstemning om at ændre det danske EU-retsforbehold til en tilvalgsordning. Hvad vil du stemme ved folkeafstemningen?"

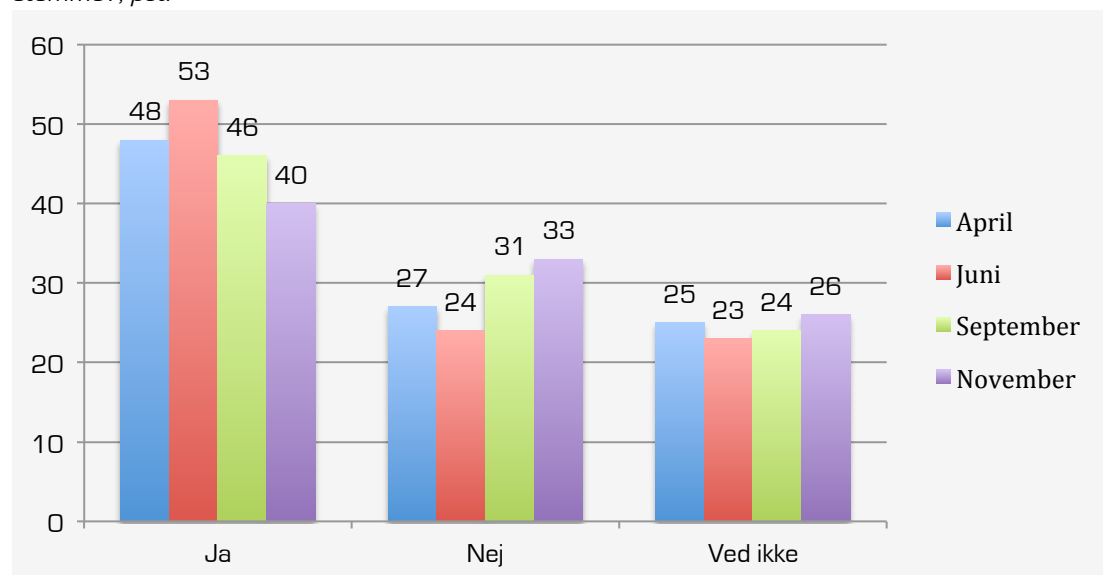
Den første formulering svarer til den, som Tænketanken EUROPA løbende har brugt til at monitorere udviklingen, men da forskellige spørgsmålsformuleringer og målinger har vist store udsving, er en tredjedel af respondenterne blevet stillet en variant af spørgsmålet.¹ Dette kan være med til at give et mere korrekt billede i målingen, der desuden er den største, der indtil videre er gennemført.

¹ Varianten svarer til den formulering, Epinion bruger i målinger for DR.

Sammenligner man alene dem, som har fået Tænketanken EUROPAs standardformulering, med tidligere målinger fra april, juni og september, er målingen den hidtil tætteste mellem ja- og nej-siden. I juni var ja-siden næsten 20 procentpoint foran, men dette forspring er snævret ind til 7 procentpoint. Det er desuden bemærkelsesværdigt, at andelen af tvivlere er svagt stigende jo tættere vi kommer på afstemningen. *Se figur 2.*

Figur 2. Ja-siden fører, men taber terræn

Venstre, Konservative, Socialdemokratiet, De Radikale og SF foreslår at erstatte det danske forbehold over for EU's retlige og indre anliggender med en "tilvalgsordning", hvor Folketinget fra sag til sag kan vælge, om Danmark skal deltage i samarbejdet eller stå uden for. Hvis der var folkeafstemning i morgen om at erstatte retsforbeholdet med en tilvalgsordning, hvordan ville du så stemme?, pct.

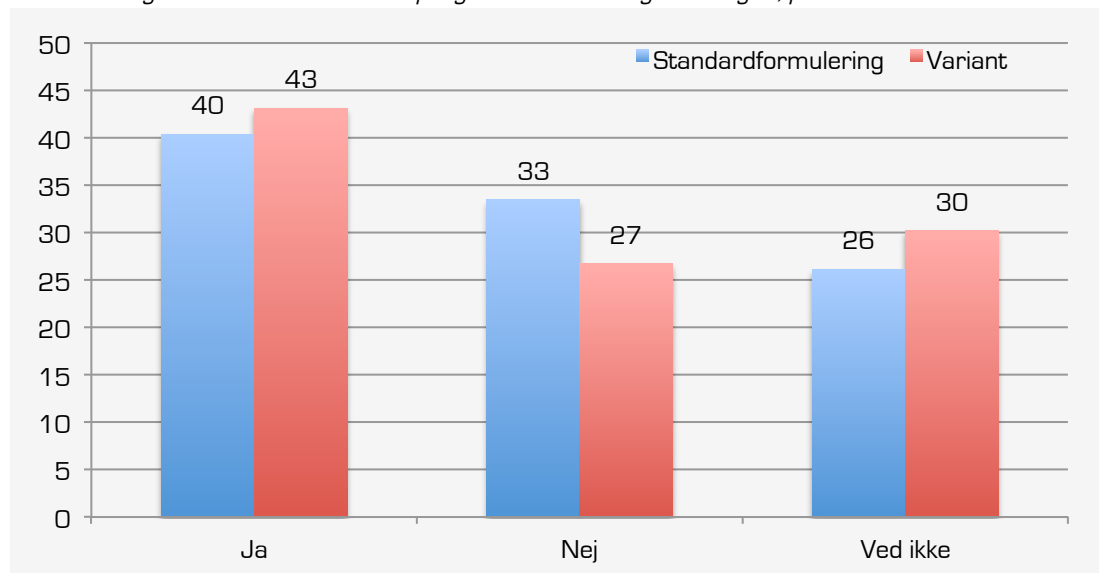
Note: Målingerne i april, juni og september har hver især en base på ca. 1.000 respondenter. Ved seneste måling er basen 2.017. **Kilde:** YouGov for Tænketanken EUROPA.

Spørgsmålsformulering flytter mange vælgere

Der er betydelige forskelle i respondenternes svar på de to varianter af spørgsmålet, der dog begge giver en klar føring til ja-siden. Det er bemærkelsesværdigt, at den korteste formulering, hvor respondenterne *ikke* informeres om, at "Venstre, Konservative, Socialdemokratiet, De Radikale og SF foreslår at erstatte det danske forbehold over for EU's retlige og indre anliggender med en "tilvalgsordning", hvor Folketinget fra sag til sag kan vælge, om Danmark skal deltage i samarbejdet eller stå uden for" giver den klareste opbakning til at ja. Til gengæld er ca. 4. procentpoint flere i tvivl. *Se figur 3.*

Figur 3. Spørgsmålsformulering har stor betydning

Svarfordeling ved de to varianter af spørgsmålet om tilvalgsordningen, pct.

Note: Base: 3014. Målingen baserer sig på to spørgsmålsformuleringer: 2/3 af respondenterne er blevet spurgt: "Venstre, Konservative, Socialdemokratiet, De Radikale og SF foreslår at erstatte det danske forbehold over for EU's retlige og indre anliggender med en "tilvalgsordning", hvor Folketinget fra sag til sag kan vælge, om Danmark skal deltage i samarbejdet eller stå uden for. Hvis der var folkeafstemning i morgen om at erstatte retsforbeholdet med en tilvalgsordning, hvordan ville du så stemme?" 1/3 er blevet stillet varianten: "Den 3. december skal der være folkeafstemning om at ændre det danske EU-retsforbehold til en tilvalgsordning. Hvad vil du stemme ved folkeafstemningen?". Målingen er gennemført 6.-10. november 2015. **Kilde:** YouGov for Tænketanken EUROPA.

Forskellen på andelen af ja-sigere i de to varianter er knap 3 procentpoint, mens andelen af nej-sigere varierer med ca. 7 procentpoint. Målingen viser således, at selve spørgsmålsformuleringen har stor betydning for, hvad vælgerne stemmer. Det kan være en yderligere indikation på, at mange vælgere ikke er stålsatte i deres overbevisning om et ja eller et nej, og at de således stadigvæk er muligt at flytte dem – enten mod et ja eller et nej.